GRADSKA BIBLIOTE
JURAJ SIŽGOR
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJ

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA II — ŠIBENIK, 29 JUNA 1934 — BROJ 101

Dvojica - u ime sto milijuna ljudi

Jedan bivši pučkoškolski učitelj i jedan bivši soboslikar našli su se ovih dana u kraljevskom dvorcu u Spra i u duždovoj palači u Mlecima, kao predstavnici stotine milijuna Njemaca i Talijana. Nitko nije prisustvovao razgovorima ove dvojice ljudi, kao da im je i prisutnost najvjernijega tumača smetala. Buduća pokoljenja će govoriti o prvom sastanku ove dvojice, kao najznačajnijoj posjeti evropskih državnika, jer su ova dvojica dobila toliku moć i tolika ovlaštenja, takva nijesu imali nikada čak ni kraljevi, koji su govorili da vladaju po milosti božjuj i bez volje naroda.

Nekada je starješina odlučivao sudbinom članova svoje porodice. Otac je imao pravo nad životom i smrću svoje djece. Ouda su došli kneževi, koji su to pravo prisvojili u svojim kneževinama i vladari, koji su ta prava nasljeđivali kao i svoje posjede. Kad je gradjanstvu uspjelo da obori prava stečena rodjenjem i stvori široku vlast naroda, demokraciju, pojavio se je fašizam, koji je opet vratio svu vlast u ruke jednoga čovjeka. Vodja, „duče", kako zovu Talijani Musolinija i „Führer", kako zovu Njemci Hitlera, postao je gospodar svoje zemlje i njezine sudbine. Što on odredi, moraju primiti svi kao poljednju odluku, protiv koje nema priziva, kao po starom crkvenom pravilu, da svaki spor svršava, kada rimski papa donese svoju odluku. Poput rimskoga pape, vrhovni vodje fašizma smatrani su svetim bićima, koji nepogrešivo vode sudbinu svojih naroda, a svi ostali moraju se pokoravati. Tak nitko ne smije niti misliti drukje, nego što oni traže, jer zbog toga se gubi služba i odlazi u zarobeničke logore, pije ricinusovo ulje i dobiva batine. U fašističkim državama postoji samo jedna istina, samo jedna spasavajuća stranka, samo jedan vodja. Vodja imenuje svoje povjerenike, njegovi povjerenici svoje povjerenike. Poput piramide vlast se suzuje sve više i više prema vrhu, gdje na najvišoj točki vlada vodja: glava i srce fašizma, vrhovna vlast: Duče i Führer (firer).

Ovaj sastanak u Mlecima doveo je prvi put lice u lice ova dva čovjeka, koji mogu svojim odlukama opet baciti svijet u krv i žalost, ali i osigurati mu mir na više godina. Zašto će oni odlučiti? Što su zaključili? — Tko nije prisustvovao njihovom razgovoru, dok je na stotine fašista čuvalo dvorac u kome su vijećali. Znano je ipak, da su prilikom njihova laska čitave eskadrile aeroplana letjele po plavom proljetnom nebu i da Musolini dozvao veliki dio talijanske flote u svoju Veneciju, da je Hitleru pokaže. A nije se možda samo slučajno započelo raspravljati u francuskome parlamentu o novim kreditima za naoružanje istoga dana, kada su se ova dvojica sastala, i da je francuski parlamenat izglasao te kredite iste večeri, kada su se oni rastali.

Pa ipak imamo službeni izvještaj, koji je bačen narodima Evrope kao mrvice sa bogataškoga stola. U svemu nekoliko redaka: „Gospoda Musolini i Hitler završili su danas pretres pitanja opće politike, kao i onih pitanja, koja ih neposredno zanimaju. Lična izmjena misli otpočeta na ovaj način izmedju dva šefa vlada, nastavit će se i u buduće. Razgovori su bili vodjeni u duhu srdačne saradnje". I to je sve, što sigurno znade 100 miliona Nijemaca i Talijana o razgovorima svojih vodja, koji možda ipak već znadu štošta o budućem radu.

Medjutim, nadajmo se, da još to nije tako blizu. Razgovor će se nastaviti. Čak već pišu novine, da će Musolini, koji nikada ne odlazi iz Italije, vratiti Hitleru posjet u Berlinu. Moramo se osloniti na neumorna novinarska pera, koja imaju sada prilike više nego ikada, da izmišljaju. Konte Ciani i državni tajnik Suvić obavijestili su novinare čitavoga svijeta, koji su dojurili u Mletke, o čemu su dva dana razgovarali Hitler i Musolini. U prvom redu raspravljano je pitanje povratka Njemačke u Društvo Naroda. Hitler je otvoreno izjavio, da ne može biti ni govora o povratku i suradnji Njemačke u Društvu Naroda, sve dok ne bude ostvarena potpuna jednakost Njemačke na svim područjima. To znači, sve dok Njemačka ne dobije vojsku jednaku, kao i svi ostali. Nakon toga bilo je govora o maloj Austriji, gdje bombe pucaju svakog dana protiv Dolfusove vlade, koju Musolini podupire, a Hitler ruši. Hitler je izjavio, da priznaje i poštuje nezavisnost Austrije, ali bombe i dalje pucaju. Obojica su se sporazumjeli da pomognu gospodarsku izgradnju podunavskih država. Musolini je do sada pomagao samo svoje saveznike, Austriju i Madžarsku, pa valjda na to i sada misli. Na koncu ustali su obojica protiv regionalnih ugovora, kojima su se već 52 države medjusobno obavezale za mir, jer Musolini i Hitler smatrajo baš te ugovore, koji jamče, da će se održati današnje stanje — kao opasnost za njih, koji sanjaju o promjenama. Francuska je uspjela da pomoću Rusije i malih država splete obruč protiv onih, koji spremaju rat i sada Musolini uz tajno nagovaranje Engleske nastoji razbiti taj obruč i ozbjvjeti svoj Pakt četvorice, po kojem bi Hitler, Musolini i Magdonald sami tresli svijetom. Medjutim nema nade za to, može se samo ostvariti nada Nijemamaca, da će vremenom ipak doći do saveza Njemačke, Italije i Engleske, kojoj je krivo, što je Francuska postala odviše jaka, pa uvijek nastavlja svoju staru politiku: podupirati slabijeg, da onda Engleska u svemu zadnja odluči, kao i u svjetskome ratu.

„Narodno Kolo" **B.**

Najezda skakavaca u Africi

Nad južno afričkom obalom opažen je pred par dana, kao ogromni olujni oblak, roj skakavaca u dužini od 50 km. Užasnuti zemljoradnici slijedili su roj, koji se spustio, poput tropske oluje, na veliku farmu u blizini Zulu—zemlje. Stabla su se sagibala pod velikom težinom, a sve je drugo bilo pokriveno debelim slojem starih prožderljivaca. Farmeri su pozvali u pomoć vojsku da vatrom i arsenikom uniši skakavce. Poslije bitke bio je kompleks od 1500 m dužine i 150 m širine pokriven debelim slojem životinja.

Evropa obično čita ovakove vijesti bez naročitog utiska, jer kod nas ne prijeti takova strahota, ali to je sasvim krivo. Kraj današnjih suša i oluja koje niste naše žetve moramo misliti na uvoz iz ostalih kontigenata i morâmo žaliti za svakim komadićem zemlje koji biva uništen.

JOSIP JADRONJA - Sibenik
Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica
Poveljeni Trgovački - Pomorski Mešetar.
Utemeljeno 1906. - Brzoj. Šped. Jadronja Telef. broj 3 i broj 27
Komision. skladišta i zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

REDOVITI IZLETI SIBENIK-RAB Parobrodom brze pruge
SA DANOM 20. JUNA TEK. GOD. UVEDENE SU
WEEK-END KARTE
iz Šibenika za Rab i natrag uz cijenu od din. 80.— po osobi, koje važe za vožnju u I ili II kl. i samo za naše državljane uz legit.
Polazak iz Šibenika subotom 23 s. dolazak Rab nedjelja 6 s.
Polazak iz Raba nedjelja 20.45 s. dolazak Šibenik ponedj. 4 s.
Opravništvo.

Razne vijesti

Turističko društvo »Putnik" priređuje izlet u Beč od 8 do 15 jula prigodom liječničkog kongresa.

Vrlo slabi rezultati mature zabilježeni su u Mostaru na realnoj gimnaziji i na učiteljskoj školi.

Povodom postavljanja Meštrovićevog spomenika banu Berislaviću u Trogiru na mjestu venecijanskog lava, talijanska štampa ponovno diže viku.

U beogradskim gimnazijama ispiti za veliku maturu dali su vrlo slabe uspjehe djaka.

Vrlo slab uspjeh mature zabilježen je na čačanskoj gimnaziji. Od 59 kandidata tečajni je ispit položilo samo deset.

Velika vrućina iznenada je zavladala u Gjevgjeliji i u podne je zabilježena temperatura od 54 st. C.

Velika vrućina vlada u čitavoj Evropi. Temparatura iznosi prosječno 35 st. C. u hladu. U mnogim krajevima zapaža se nestašica vode.

Talijanska ratna mornarica doplovila je nenadano pred Drač. Ova demonstracija se tumači tako, da Italija vrši pritisak na Albaniju koja sve više izmiče talijanskom uticaju.

Cijenik za Dame
kod BRAĆE LAURICA
FRIZERSKI SALON - ŠIBENIK

Ondulacija trajna . . .	Din 80
„ vodena . .	Din 13
„ gvozdena . .	Din 8
„ Popravak,(pola)	Din 4
Pranje kosa i sušenje .	Din 8
Rezanje, stucanje kosa u svim frizurama. . . .	Din 6
Fazoniranje, brijanje vrata	Din 3
Manicure sa lakom . .	Din 8

— POSLUGA TAČNA I BRZA —

Novootvorena trgovina. Ovim obavještavam da sam u Knínu otvorio radnju mješovite, delikatesne, špecerajske i kolonijalne robe.
Jovo V. Marinčić - Knin.

SPORT

„VIKTORIJA" (Zagreb) - „OSVIT"

Danas u 5¾ s. sastaju se na osvitovom igralištu Viktorija iz Zagreba i naš Osvit. U ovoj utakmici Osvitu predstoji teška dužnost, jer protivnik mu je stari rutinirani klub, u kome igraju nekoliko prvoklasnih igrača. Mi smo uvjereni da će igrači dati sve od sebe da poluče častan rezultat, i da će časno i fer zastupati modrobijele boje.

Sudac g. B. Bakotić

U predigri će se sastati hazena-družine, te će publika moći da uživa u ovoj lijepoj igri.

Sudac g. Anweiller.

Ulazne cijene: 5, 10, i 15 dinara.

Cijeli tok igre, kao i publika, snimatće se za kulturni film Šibenika.

Uspomeni Mate Karadžole

Govor kojeg je održao Dr. Krste Ježina u Masarykovom Filh. Društvu «Kolo» dana 24. 6. 1934 prigodom komemoracije zaslužnom članu savjet. odbora blagopok. Mati Karadžoli

Braćo Kolaši!

Trideset je punih dana minulo od onoga časa, kada je udarac nesmiljene sudbe bolno pogodio sve nas, poglavito članove i ljubitelje našeg društva, otrgnuvši nam iz blizine, oduzevši iz saradnje, odličnog nam člana, druga i savjetnika Matu Karadžolu.

Posvećujući današnji dan njegovoj uspomeni, kroz maglu bolnih osjećaja, kroz dubinu iskrenog pieteta, nastojmo da u uspomeni oživimo njegov dragi i bliski lik i nastojmo da u glavnim konturama prozremo niz njegova kratkog života, pak ćemo puni utjehe, koju izazva duboki osjećaj prijateljstva, morati priznati pred sobom i svijetom: velik je bio naš Mate. Velik kao čovijek i radenik, velik kao prijatelj i saradnik.

Svi oni, koji cijene čovjeka po karakteru, duši i srcu, — a ne po kojekakvim umjetno stečenim društvenim odlikama — znati će da ocrtaju pravi značaj njegove veličine. A mi koji znamo, da su ljudske vrline, rezultat prvenstveno utjecaja okoline, društva, odgoja i prijatelja s ponosom ćemo moći priznati, da je naše Kolo imalo vidan utjecaj u njegovu životu i izgrađivanju njegove iičnosti: utjecaj, koji nije mogao ostati bez izražaja i plodnih poslijedica. Ono ga je u mladosti odgojilo, godinama oduševilo, u muževnosti privezalo. U njemu ga vidimo postepeno: kao izvršujućeg člana, dobrog učenika i pjevača; kao člana uprave, vrlog saradnika i vodića: kao člana nadzornog odbora, iskusnog savjetnika i zagovaratelja.

Snažna i velebna ideja jugoslovenskog bratstva i sveslavenske uzajmnosti, koju je Kolo od vajkada širilo uspješnom akcijom okupljanja i odgajanja putem lijepe slavenske pjesme, ostavila je još zarana duboko korjenje u duši Mate Karadžole. Premda čovijek iz naroda, obdaren od prirode širokom inteligencijom, shvatio je u najmlađim svojim danima pravi značaj jugoslovenskog narodnog problema: mlad se je njima oduševio. Došavši u doticaj sa prvacima tadanje šibenske narodne inteligencije, koji su vodili društvo, oduševljeno je pristao uz njih izgradivši još onda temeljkamen svojoj političkoj ideologiji, koju je uvijek vjerno slijedio i još vjernije propagirao sve do posljednjeg časa svog kratkog života. Uz pjesmu je njegovao dušu, pjesmom je izrađivao svoju nutrinu: u njoj je našao najbolju školu stvaranja ljudskih lijepih i toplih osjećaja. Nježnost i plemenitost njegove nutrine, široku dobrotu srca i duše, kojima se je uvijek odlikovao, rezultat su mladosti pjesmom opojene, u pjesmi odgojene.

Značajnom geslu „Pjesmom za dom" koje je u našem društvu okupljalo sve svijesne narodne elemente grada Šibenika, ostao je Mate Karadžole uvijek vijeran pristaša. U njemu je proširio svoje političke vidike, ali i oplemenio svoja ljudska svojstva. Vjernost Kolu bila je vjernost uspomenama njegove mladosti, vjernost idejama koje su ga uzgajale, podigle i s vremenom uzvisile na položaj prvog građanina grada Šibenika. Ulogu Kola u političko-nacionalnoj i kulturno muzičkoj historiji našeg grada, dubo-

ko je uvijek cijenio, davši toj ulozi u današnje doba timbar našeg posebnog specifično šibenskog. Cijenio je Kolo kao društvo, koje uz svoje progrematske nacionalno muzičke težnje, ima da stvori bazu širenja šibenske građanske sloge, poglavito da utre put i stvori novi srdačni i bliski način kontakta šibenske inteligencije sa našim čestitim težakom i radnikom. U zajedničkom radu svih klasa i slojeva, okupljenih pjesmom, vezanih jednakim osjećajima, Mate Karadžole je opravdano vidio stvaranje one harmonije, koja je Šibeniku u posljednji vremenski decenij, uvijek falila, a koja je bila tako nužna i korisna.

Baš radi toga, kada se je u oslobođenom Šibeniku uslijed kratkovremene obustave djelovanja mužičkog društva Kolo, neposredno nakon evakuacije, ustanovilo šibensko filharmoničko društvo, kao novo nacionalno-muzičko žarište Šibenčana, koje je kroz to vrijeme i u muzičkom i u nacionalnom pogledu potpuno nastavilo predratnu akciju muzičkog društva Kolo, te kada je ponovnim uskrsnućem Kolu počela prijetiti opasnost da se Šibenčani putem dvaju društava iste svrhe i polja rada, ne bi podijeleili po kastama i ličnim antipatijama na štetu Šibenika i Šibenčana, Mate Karadžole je bio prvi, koji je preuzeo inicijativu da nesložne Šibenčane složi zauzimanjem njegovim i njegovih užih prijatelja koji su bili predvođeni istim zdravim pogledima, zamišljeno djelo okrunjeno uspjehom i stvoreno je današnje fuzirano Masarykovo Filh. Društvo „Kolo" u čijem je radu Mate Karadžole najprije kao član upravnog, a kasnije savjetodavnog odbora, uzeo vidna učešća.

Pogledi Mate Karadžole u odnosu prema našem društvu, kao inače u njegovu životu, bili uvijek upravljeni su pravcem široke popustljivosti prama svakome, koji je iskreno prionuo radu. Lične ambicije, u koliko su bile konstruktivne, nije nikad desauvirao, ali u koliko su imale sliku samo prazne taštine, prezirao je iz dubine duše.

Radi ovakovih pogleda, punih vjerne i zdrave istine, obvijenih u tome plaštem njegove poznate plemenitosti i usrdnog općenja sa svime i svakim, — Mate Karadžole je općenito bio voljen, ne samo u našem društvu, već i izvan njega, posvuda gdje se pojavio i do poznanstva došao.

Naše „Kolo" mora biti ponosno, da u nizu svojih vrlih članova, koje je odgojilo i u život uputilo, a koji nažalost odoše od nas u nepovrat, — može da bilježi izrazite prvake grada Šibenika na raznim poljima javnog rada. Zvonko Rakamarić, Šimun Iljadica i Mate Karadžole, tri jaka stupa na kojima se gradilo, sagradilo i održalo naše društvo, — kroz nepunu godinu dana rastaše se od svojih saradnika i svoga „Kola". Tek sada, kad ih nemamo više među nama, kad ih možemo da motrimo u čistim konturama, bez sitnih zavisti i nepovjerenja, koje za života okružuju svakog smrtnika, baš zato što je smrtnik, morat ćemo izustiti iskreno priznanje, da je rijetko tko u Šibeniku bio toliko štovan, cijenjen i voljen koliko oni. Zadnji među njima, naš Mate Karadžole, plemeniti pučki tribun u svim dobrim svojstvima tog imena, iskreni narodni zagovaratelj sa svim lijepim prednostima tog poziva, — podigavši sebe, podigao je ime svoga „Kola". Ono će u slici njegove ličnosti održati za sva buduća pokoljenja dokaz svoje pozitivne odgajalačke i izrađivalačke moći čestitih ljudi, snažnih individua i pravih Šibenčana.

Eto sada, kada smo letimičnim pogledom uhvatili i iz nedavne prošlosti priveli bliže sjećanju upadnije i izrazitije crte, koje su karakterizovale Matu Karadžolu poglavito u odnosu prama našem društvu, stvorili smo iskreno i duboko uvjerenje, da su njegovi pogledi i njegova usuđivanja u tom odnosu, bili i plemeniti i pošteni i korisni i svrsi shodni. Ne samo za naše društvo, već i za naš grad.

Baš zato neka i vama, sadanjim članovima i vodičima društva pogled bude upravljen istim njegovim pravcem; neka vaša nastojanja uvijek smjeraju k slozi, uzajamnosti i okupljanju; neka sve lične divergencije otpadnu pred velikom zadaćom: Moje društvo uvijek treba da ispunjava, — nastavljajući moje svijetle tradicije, — u kulturnom nacionalnom a i socialnom životu našeg grada; neka se na praštanju i popuštanju stvore putevi novog, osviježenog i ojačanog rada; neka zvuci lijepe pjesme ponesu u zaborav sve različitosti i lične manjkavosti; neka sloga zagospoduje nek sklad zavlada, nek iskrenost nastupi.

Jedino tada će rad „Kola" biti lijep, sočan, i zvučan, poput pjesme koju njegujete; jedino tada će on biti vjeran odraz želja našeg milog pokojnika, našeg Mate, čijoj uspomeni ćemo se najbolje odužiti slijedeći ono za što se on riječju i djelom zalagao.

Vjerujući u sve bolji i lijepši uspjeh našeg Kola, vjerujući u ostvarenje želja Mate Karadžole, nek je slava njegovoj uspomeni i njegovom imenu.

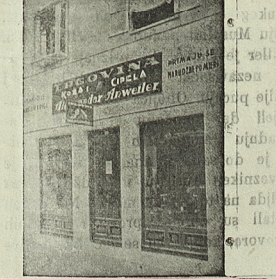
Slava! b·

Znanstvene knjige

Dajem na čitanje razne znanstvene (i beletrističke) knjige iz svih područja znanstvene literature, od starijih pa do najnovijih izdanja, kao politička i književna istorija, zdravstvo i medicina, filozofija, prirodne nauke, sociologija itd.

Knjige se izdaju svaki dan osim blagdana u novim prostorijama (kuća činovničke zadruge) od 12 do 13 sati te od 19 do 20.

Knjižara F. Babić

„ILS" INDUSTRIJA LIJEPA TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

BIOGRAD

Preuređenje električne centrale. Ovih dana dobiće Biograd nov veliki motor za električnu centralu g. Karaganjana pošto dosadanji nije mogao da zadovolji potrebe varoši. Motor je nekoliko dana morao da stoji na željeznici i čeka ukrcanje u parobrod, pošto je bio težak 7000 kg. Tek će na 28 t. m. biti ukrcan i otpremljen za Biograd parobrodom „Majdan".

Povedena je akcija, da se usljed neizlaženja u susret od strane Jadranske plovidbe, uvede jedan veći motorni brod koji bi vršio redovitu prugu Šibenik - Biograd i eventualno Preko, pär puta sedmično, i to prvenstveno za prevoz tereta, tako da mjesni trgovci redovito bi slali robu samo ovim motornim brodom. Osim toga kada se već ovo uvede, moglo bi se učiniti da se u ove dane, kada nema parobrodarskih veza, sa ovim motornim brodom saobraća te se, kao i prije nekoliko godina, uvede trgovina povrćem i ostalim proizvodima sa Šibenikom iz bogatog drž. imanja Vrane.

Ovih dana otpočeće gradnja nove pravoslavne katedrale, koja će biti luksusno izrađena u kamenu i cementu na prostranoj poljani pokraj Sokolskog stadiona.

U hotelu »Ilirija« ima veći broj stranaca, većim dijelom Nijemaca. Za idući mjesec prijavljeno je u „Iliriji" i „Evropi" dosta stranaca, tako da će početkom idućeg mjeseca otpočeti i stvarna sezona u Biogradu.

2 VII dolaze Osiječani pod vodstvom agilnog prijatelja g. profesora Mađera.

Za koji dan počeće se sa gradnjom jednog modernog javnog klozeta i nove pokrivene ribarnice. Radove će izvesti g. Ing. Karaganjan i g. ing. Sokolov.

Mlijeko kao dobar lijek od kostobolje u zglobovima

Da je mlijeko, mliječna kiselina maslo i drugi oblici mlijeka ne samo hranivo, nego i korisno po zdravlje, to se je znalo već u stara vremena. Moderna pak medicina sve više prisvaja različna ljekovita svojstva mliječnih sastavina. Od velike je tako vrijednosti po ljudsko zdravlje kiselo mlijeko, (jogurt) naročito radi mliječne kiseline u njemu, pa su narodi, koji troše dosta kiselog mlijeka, poznati kao zdravi i jaki narodi, a i dă dugo živu. U novije su doba pronašli naročito Nijemci, da je mliječni maslac vrlo koristan za malu djecu, kao lijek kod bolesti rahitisa, t. j. mekih kostiju. A mogli bismo navesti još i drugih korisnih stvari od mlijeka i njegovih sastavina po ljudsko zdravlje, ali ćemo sad o jednoj drugoj stvari kazati nešto novo.

Poznati liječnik Hrvat dr A. Grgurina u Opatiji kod Rijeke, je u zadnje vrijeme pokušao sa sirovim mlijekom liječiti teške slučajeve kostobolje u zglobovima, takove naime bolešnike, kojima nije bilo nikakve druge pomoći. I sasvim je uspio, mlijeko je izvrsno djelovalo, metano kao oblog. Dr Grgurina je naime znao, da to i narod rabi kao lijek, pa je i on to pokušao. On je dalje pokušao da i druge bolesti mlijekom liječi, pa je i tu dobro uspio.

Kiselo mlijeko i jogurt dobiva se u mljekarni „Alpa" Šibenik.

Stampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk E. VITALIANI i SIN, Šibenik Odgovorni urednik Hamilkar Vitaliani

GRADSKE VIJESTI

KRAJ ŠKOLSKE GODINE NA OVDAŠNJOJ GIMNAZIJI. Juče, na Vidovdan na ovdašnjoj gimnaziji podijeljena su svijedočanstva učenicima i razdijeljen izvještaj. Iz toga se izvještaja vidi interesantna statistika o broju đaka u raznim godinama ove gimnazije. 1909/10 t. j. prve godine po postanku gimnazija je imala 77 đaka. Godine 1913/14 taj se broj povećao na 245 đaka, dok je za vrijeme okupacije 1919/20 spao na 153 učenika. Već 1921/22 ima ih 550 i od tada svake godine ih je sve veći broj. Školske godine 1932/33 ima 776 đaka dok 1933/34 cifra se penje na 906 (od kojih 659 u realnoj i 247 u klasičnoj gimnaziji).

Ove godine uspjeh je bio ovakav: Od 906 đaka: 625 svršavaju razred 44 odličnih, 166 vrlo dobrih i 414 dobrih); 187 polažu popravni ispit; 36 ponavljaju razred, a 5 gube pravo na dalje šklovanje.

Na maturi je rezultat ovaj: U Realnoj gimnaziji, oslobođen usmenih ispita Tabulov-Strelov Leopold.

Položili: razred: Anić Branko, Barić Josip, Barsioli Ante, Bolanča Josip, Bulat Boris, Grubišić Petar, Kožul Ksenija, Mazelin Ilija, Milić Slobodan, Sardelić Celestin, Skroza Eduard, Slavica Mile, Smiljanić Đorđe, Truta Ljubomir, Zorić Mirko.

Popravni ispit polažu 15.

Pali na godinu 19 (2 odustala).

U Klasičnoj gimnaziji: Oslobođen usmenih ispita: Bojmić Blaž.

Položili: Antunac Špiro, Baričić Frajo, Buzolić Petar, Crvelin Ante, Cvianović Alfons, Dogan Sergije, Kaštelan Slavko, Lipujan Hinko, Milošević Ivan, Saftić Livna, Stipanov Ivan, Šelija Fabijan, Zorić Ljubomir, Jurinić Josip. Popravni ispit polaže 14. Pali na godinu 11.—

Week-end karte

Šibenik—Rab i natrag

Jadranska plovidba zadovoljila je želji Šibenika i uvela Week-end karte Šibenik—Rab na najljepšem parobrodu: „Prestolonaslijednik Petar" po cijeni od svega 80.— din. po osobi u I ili u II razred.

Preporučamo građanstvu Šibenika i okolnosti ovu ljepu i jeftinu prigodu, pošto se uz tako malu cijenu može na jednom luksusnom parobrodu svake nedjelje otići do Raba i vidjeti njegove ljepote.

IZ GRAĐANSTVA: U građanskoj školi naročito u nižim razredima učenici su tako raspoređeni da recimo u odjeljenju A su muškarci, a u odjeljenju B ženske. Tako bi se moglo bez velikih muka uvesti i na ostalim školama, pa ako već nemamo n. pr. muška i ženskih gimnazija, mogli bi imati muška i ženska odjeljenja.

POKUŠAJ SAMOUBIJSTVA. Muričić Antica Lukina rodom iz Tijesna, služavka kod Marice Juras pokušala je da izvrši samoubijstvo 27 t. m. popivši veću količinu lizola. Povrede su teže naravi, ali se ljekari nadaju da će ostati živa.

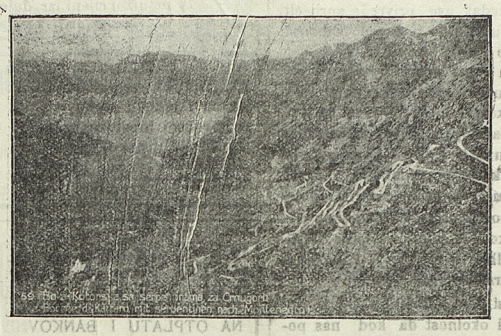
Uzrok samoubijstva još nije tačno utvrđen. Izgleda da je samoubica bila bolesnik, te je u jednom času duševne neurednosti popila lizol. Samoubica joj nije mogla biti saslušana, jer se nalazi u bezsvijesnom stanju.

Podite pretplatnici „Nar. Tribune"

Veliki manifestacioni izlet Jadranske Straže Šibenik za srednje i južno naše primorje

Dne 7 jula (subota) tačno u 17 sati kreće se za Hvar. U Hvar se stiže u 21 sat. Polazak iz Hvara za Dubrovnik (grad) u 24 sata a dolazak u Dubrovnik na 7 sati 8 jula (nedjelja). Polazak za Kotor u 7.30, dolazak u 11, odl. iz Kotora u 14.30, povratak u Dubrovnik (Gruž) u 18 sati. Odlazak iz Dubrovnika za Šibenik u 22 sata. Putna karta Šibenik-Dubrovnik din. 100, Šibenik-Kotor i natrag din. 130. Izletnička značka J. S. din. 10, krevet din. 30. Djeca 50% popusta na voznoj karti.

Prijave izletnika iz ostalih mjesta sjeverne Dalmacije primaju se do uključno 4 jula a Šibenika i neposredne okolice do uključno 6 jula. Prijave su obvezatne. J. S.

Kao što se iz prednjeg vidi raspored vožnje i zadržavanja je vrlo nezgodan. Mislimo, da bi ipak najbolji bio onaj raspored koji je predviđen prošle godine ne ticajući Hvar, jer je to mjesto bliže Šibeniku te bi se koncerat mogao prirediti tamo, sa izletom koji se organizirá od strane Jadranske Plovidbe za Vis, Hvar i Starigrad, s tim da parobrod na povratku iz Starigrada ukrca pjevače u Hvaru.

Izlet za Dubrovnik i Kotor, mora omogućiti izletnicima da se najviše i dovoljno zadrže u tim mjestima, jer je to i cilj izleta, a uz to, to su mjesta koja nijesu baš tako blizu Šibenika, a imaju puno svojih interesantnosti i ljepota. Prema tome najbolje bi bilo kada bi se uredilo tako da parobrod ide ravno u Kotor, ne zadržavajući se usput nigdje, da bi se tamo moglo prispjeti oko 8 s. ujutro pa bi se lako pružila mogućnost posjetiti Lovćen

Iz Kotora bi pošao oko 13 s. i stigao u Dubrovnik oko 16 s. gdje bi se zadržali do 23 s. tako da bi u Šibenik mogao stići oko 9 sati ujutro. Jedino na ovaj način uspjeh izleta bio bi potpun, a time bi se i izletnicima izašlo mnogo u susret, napose pak kad bi iz Šibenika mjesto u 17 s odlazilo bar u 18 s.

Gradjanin

PROSLAVA VIDOVDANA

Juče je u ... dov dan uz ... Šibeniku proslavljen Vi... i korporac... učešće svih škola društva ... svečan... ija. U srijedu uveče je bio Sokolski ... phod grada koji je izvršila ... glazba.

U č... četvrtak prije podne je bila sve... crkvi ... Misa u katoličkoj i pravoslavnoj ni... kojoj su prisustvovali predstav... sv... vojske i građanstva. Zatim je u ... školama bilo saopštenje godiš... njeg uspjeha i dijeljenje svijedočanstva. U Gimnaziji je o značaju Vidovdana govorio Don Jere Grškovič. Za vrijeme mise sve radnje su bile zatvorene.

UPOZORENJE NEDJELJNIM IZLETNICIMA U SPLITU. Veliki duhovni izlet, kojega u prvu nedjelju (1. VIII) vode oo. Franjevci sv. Lovre, po broju prijavljenika uspio je odlično. Putuje se sa velikim i udobnim parobrodom „Kosovo". Dozvolom Svete Stolice izletnici imaju na parobrodu svetu misu. Poduzeti su koraci da izletnike prati šibenska „Gradska glazba". Upozoravaju se hodočasnici, da nefaljeno budu na parobrodu sa „Iskaznicom" *u četiri sata i po. Nove prijave primaju se u samostanu sv. Lovre sve do subotu naveče.*

OSNIVANJE SAVEZA UDRUŽENJA TRGOVACA PRIMORSKE BANOVINE. Udruženje trgovaca u Splitu održalo je sjednicu užeg upravnog odbora. Pored pitanja koja su pretresana raspravljano je i o sastanku Centralnog Prestaništva koji se održao u Beogradu 15 i 16 tek. mj. Na tom sastanku kao delegati trgovaca Primorske banovine prisustvovali su predsjednik splitskog udruženja g. Dr. Uroš Kraljević i predsjednik šibenskog udruženja g. Ivan Zaja. Na sjednici g. dr. Kraljević opširno je izvjestio o sastanku Centralnog predstavništva trgovaca i o raznim odlukama koje su na tom sastanku donesene. Na sjednici je bilo opširno diskutirano pitanje što skorijeg osnivanja i organizovanja Saveza Udruženja trgovaca iz Primorske banovine. U tom pitanju dan je mandat sa strane svih ostalih trgovačkih Udruženja u banovini splitskom i šibenskom udruženju, pa će se kroz što skorije vrijeme da pristupi organiziranju Saveza.

STARI BORAC, NEUMORNI IDEALISTIČNI NARODNI RADENIK g. B. Radaković boravi već par dana u Šibeniku na prolasku iz Splita i Zagreba gdje je došao da posjeti svoje stare znance za koje je znao da se uvjek i u svakom času toliko i toliko žrtvuje. Mi mu i ovom prigodom želimo svako dobro, sreće i dug život.

DOLAZAK TURISTA U ŠIBENIK. U utorak 26 t. m. u Šibenik je došla jedna veća grupa turista na tri autobusa i to 19 iz Beča na putovanje koje je organizovalo društvo Zuklin i Komp. iz Beča i koje se ture vrši svakog mjeseca.

Druga grupe se sastojala od 51 osoba, koji su na dva autobusa došli iz Praga pod vodstvom štabnog kapetana Kučere, koji je već dolazio sa ekskurzistima u naš grad.

Bečlije su proslijedili sutradan put za Plitvice i Abaciju, a Česi su otišli za Plitvice i Bled.

UREĐENJE TIJEŠNJANSKE ULICE. Najzad se uredila i Tiješnjanska ulica, tako da više neće širiti onaj nesnosan smrad. Zaslugom g. Tarle, koji je tražio da tu ulicu uredi ili općina ili on o svom trošku, uklonio se onaj pisoire, i očistila se cijela ulica sve o trošku g. Tarle.

Ovo je za svaku pohvalu, i lijepo bi bilo kada bi se i ostali građani ugledali na ovaj lijepi gest g. Tarle.

Prodaja glasovira

Radi stečajne rasprodaje prodaje se glasovir marke »Böendorfer« u vrlo dobrom stanju, polugudi i uz vrlo povoljne uvjete. Za informacije obratiti se upravitelju stečajne mase **Dr Marinu Cindro** odvjetniku u Šibeniku.

Javna zahvala

Ovime osjećamo se dužni da zahvalimo svima onima koji prigodom smrti našeg dobrog oca i djeda:

EGIDIJ SOŠIĆ-A

iskazaše nam svoje žalovanje.

Naročitu pak hvalu dugujemo i Velečasnom Don Frani Grandov, koji je nastojao do zadnjeg momenta da nam utješi dobrog pokojnika.

Svima naša iskrena hvala a od svevišnjeg plata.

Šibenik 29/VI-1934.

Ožalošćena obitelj:
Viktora Sošića

Službeni Glasnik
UDRUŽENJA TRGOVACA
za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 1216.

Časti se obavijestiti svu gg. svoje članove, da je u „Trgovačkom Vlesniku" br. 22 od 2 juna 1934 izašao članak pod naslovom „Kobna praksa društva za zaštitu vjerovnika", koga je napisao g. Antun Klein, član eksekutivnog odbora Saveza Udruženja trgovaca Savske banovine i potpretsjednik Udruženja trgovaca u Zagrebu, te na osnovi zamolnice uprave i uredništva spomenutog „Trgovačkog Vjesnika" molimo onu gg. trgovce na području Udruženja, koji su padali u teškoće plaćanja i tom prigodom bili protuzakonito oštećeni plaćanjem troškova navedenom društvu, da nam čim prije izvole pružiti tačne podatke o svim plaćenim i zahtjevanim troškovima društvu za zaštitu vjerovnika.

UPRAVA.

POMORSKO RIBARSTVO

Suviše velika i moderna tehnička sredstva nisu po mojem sudu ni uputna ni potrebita za naše more, koje i onako, prema navodima samoga dra Brocha ne obiluje velikim količinama ribe. Velika tehnika i industrijalizacija ribolova na našim obalama mogla bi imati samo tu posljedicu, da se dvojici trojici kapitalista prepusti naše more u isključivu eksploataciju, pa da osim najmanjeg broja zaposlenih ljudi, kako to moderna tehnika postizava, ostane čitavo naše Primorje bez zarade, ali i bez ribe. Takova industrijalizacija i tehnika sjeća me na onaj stroj dovezen iz inostranstva, koji u jednom danu izrađuje 3 miliona cigareta, kod česa je bilo prije zaposleno 300 radnika. Za stroje je trebalo platiti teške milione, da 300 porodica ostane bez posla.

Ne može se napreč kazati ni to, da naša mlada Jugoslavija ne posvećuje dovoljno pažnje pomorskom ribarstvu. Naprotiv za ribarsku je privredu mnogo učinjeno, na čitavoj našoj pomorskoj obali, a napose u Savskoj banovini, koja je udarila temelje novog života i napretka u ribarskoj privredi.

Zaslugom bana dra Ive Perovića osnovan je u Sušaku Zadružni ribarski savez, kojemu je jedna od najglavnijih svrha da poboljša stanje radnika ribara i da ga oslobodi iz ruku raznih prekupaca i kapitalista, koji su nesrazmjerno zarađivali na njegovim žuljevima. Zadružni ribarski savez Savske banovine omogućio je svima ribarima, da svoju lovinu dopreme na tržište najbržim i najjeftinijim putem te da za nju poluče najpovoljniju cijenu. Zadružna baza ovog ribarskog saveza onemogućuje sužanjstvo ribarenja kapitalu. Zadruga je sama po sebi kapital, ali kapital, koji je vlasništvo onih mnogobrojnih ribara, koji tu ribu hvataju sa „praznim želudcem", kako kaže dr Broch te u znoju lica svoga. Zadružni ribarski savez Savske banovine imade svoje motore, koji svakog dana sabiru ribu po svim zaljevima naše obale, gdje i nema parobrodarskog saobraćaja. Taj će Savez doskora raspolagati vlastitom ledanom i svim potrebitim sredstvima za suhozemni eksport i plasiranje ribe a da i ne govorim o eksportnom i dobavljačkom otsjeku, koji će doskora razviti najbolje i sigurne veze za naručbu i dobavu ribe na domaća i strana tržišta.

Zadružni ribarski savez osnovao je u Sušaku Riblju burzu čime se isključuje zakulisno trgovanje ribom, a na štetu siromašnog i neupućenog ribara.

Svakoj skupini ribara, odnosno svakoj ribarskoj zadružnoj jedinici omogućuje savez, nabavku mreža i lađa bez kapitala i gotovine, a pomoću zadružnih predujmova i zadružnog aparata.

Mi ne idemo za tim, da se kod nas ribarskom privredom okoriste pojedinci kapitalisti, nego da se okoristi što veći krug ljudi našeg naroda, a po tome i blagostanje čitavog ovog siromašnog kraja. Ulovljena riba treba da radniku ribaru pravednu odštetu za trud i trošak, ali da i naš konzument, a to je u prvom redu primorsko pučanstvo dođe do te lovine uz cijenu, koju nisu natjerali razni domaći i strani prekupci do nesrazmjerne visine. Građanskom dobiti treba da se danas zadovolje sva privredna poduzeća, pa tako i ribarstvo, a tome cilju veoma dobro poslužuje burzovno ustanovljena cijena ribe i stroga kontrola tržnog nadzorništva.

Za poželjeti bi bilo, da ovakovu organizaciju, kako je provedena u Savskoj banovini uvedu i Primorska i Zetska banovina svaka na svome području, jer je samo tako moguć brz i efikasan rad u toj grani naše privrede, a prema specifičnim prilikama pojedinog kraja odnosno privrednog područja naše obale.

Dok se namjerávana zakonodavna djelatnost naših banovina ne zavede, neće napredak ove privrede spriječiti i onemogućiti ni postojeći zakonski propisi o ribarstvu, jer je kako već spomenuh sama praksa otvorila normalne puteve radā. Međutim, kada bi se i ukazala hitna potreba za promjenu ribarskog zakonodavstva, tada se još uvijek može takova potreba pokriti zakonskim uredbama centralne vlasti uz saslušanje potreba pojedinih banovinskih okružja, kojima treba u svakom slučaju prepustiti detaljnu provedbu, organizaciju i egzekutivu u ribarskim poslovima.

Okolnost, da je žiteljima jedne općine kao i okolnost da kod nas postoje regalna i privatna prava stalnih tunolovki, spada također među dokaze, kako se naše prilike ribarstva ne mogu i ne smiju ocjenjivati po norveškom kalupu. Ta ograničenja slobodnog ribarenja po mojem mišljenju ipak ne priječe intenzivnost ribarenja, a svakako ne prijete iscrpljenju i osiromašenju našeg i onako ribom siromašnog mora, kako bi to mogao biti slučaj sa kapitalističkim i najmodernijim tehničkim metodama lovljenja ribe.

Ribarenje na otvorenom moru i morskoj pučini nije kod nas sada mnogo razvijeno. Uvjerea sam da je tome poglaviti razlog, što na otvorenom moru nema dovoljno ribe. Mi znamo da je ribarenje uz našu obalu i kroz naše kanale mnogo unosnije, pa je stoga razumljivo što se i naši susjedi preko mora žăiječu ovamo makar i uz riziko da budu uhvaćeni. Kad bi na pučini nalazili dosta ribe, onda sigurno ne bi dolazili do naših obala. U ostalom Zadružni ribarski savez Savske banovine na najboljem je putu da u skora vremena nabavi i takove „elastične" ribarske lađe te potreban plovni materijal, koji će biti sposoban da se bavi lovom ribe i na otvorenom moru, jer ovo, postavljena zadružna baza i pripomoć Savske banovine u punoj mjeri, omogućuju.

Kod ovog stanja stvari doista se ne može govoriti o pomanjkanju razumjevanja niti o nekoj našoj nesavremenosti za potrebe pomorskog ribarstva, kako se to po dru. Frandsenu navodi u studiji dra. Brocha.

Ovoliko sam zā sada htio primjetiti na studiju dra. Brocha i to jedino u cilju da otklonim neispravne prigovore nebrige i nehaja za ribarsku privredu, a koji su prigovori upućeni na adresu našeg primorskog naroda i naših vlasti. Problem ribarstva i njegove organizacije veoma je opsežan, a da bi se u jednom novinskom članku moglo o svemu potanje raspravljati. To mi ovdje i nije bila svrha. Htio sam samo izraziti moje gledište na studiju dra. Brocha o našem pomorskom ribarstvu, kako ju je u izvadku priopćio dr. Frandsen. (svršetak)

Kuća na Gorici

sastojeći se od prizemlja, konobe, magaze te tri kata, u svakom katu po 3 sobe i jedna terasa na krovu, **jako povoljna cijena,** prodaje se radi odlaska.

Upitati kod uprave lista

SPLIT „IDEAL" SPLIT

Tvornica kapa i šešira muških i ženskih svake vrsti, po najnižoj cijeni izrađuje i popravlja najžur. bez prigovora

Tvrtka RNGJEO MRTIČIĆ i drugovi-ŠIBENIK ima na skladištu svakovrsne prvoklasne bukove i hrastove parkete od Din. 20.- po M² unapred. Kod iste se može dobiti prvoklasne hrastovine, jasena i bukovine uz najumjerenije cijene.

POKUĆSTVO

NA OTPLATU I BANKOVNE KNJIŽICE DOBIJETE SAMO U NOVOOTVORENOM SKLA- — DIŠTU POKUĆTVA —

kraj crkve sv. Frane u Šibeniku

O. GRABOVAC

zastupstvo i komisiono skladište

SLADOLED

u svim vrstama i najboljoj kvaliteti dobijete samo kod Slastičarne ANTE MARUŠIĆ izradjen na električnom automat-aparatu „Frigidaire"

RESTAURACIJA

Kupalište „JADRIJA"

Menù

10 din. — juha, govedina, salata ili varivo i 2/10 vina.

12 din. — juha, pečenje teleće - janjeće, salata ili varivo i 2/10 vina

14 din. — juha, pečena riba, teletina, salata ili varivo i 2/10 vina.

Vlasnik

ŠIME MARENZI — ŠIBENIK

Podmirite pretplatu!

Izum aparature protiv sudara parobroda za vrijeme magle

Talijanski senator Marconi stigao je ovih dana u London, da s novim Marconijevim društvom ugovori detalje o proizvodnji aparatura, o kojima je sada dao potanke podatke. Radi se o jednom aparatu s kratkim valovima, koji daje stopostotnu sigurnost protiv sudara parobroda za vrijeme magle. Aparat će ujedno služiti i za zračnu plovidbu, te će se s njime izvršiti prvi pokusi u julu o. g. Kratki valovi, koji dolaze ovdje u obzir, dugi su samo nekoliko centimetara, i Marconi hoće da dokaže, da oni mogu obići cijelu zemaljsku kuglu. O problemu kratkih valova nije još Marconi dao izjavu, ali je uvjeren, da će praksa donijeti riješenje ovoga važnoga pitanja.

Austrijski sintetični benzin

Prema bečkim vijestima sada se ispituje izum jednog austrijskog tehničara, kojim se može, pomoću razmjerno jednostavne aparature i nekog jeftinog katalizatora hidrirati plinove kod izgaranja drva i smeđeg ugljena i time producirati sintetični benzin iz produkata, koji se nalaze u zemlji.

Isplata kvote na stare uloge Ljubljanske kreditne banke

Ljubljanska kreditna banka objavljuje slijedeće: Upravno vijeće Ljubljanske kreditne banke u Ljubljani zaključilo je na svojoj sjednici od 23 juna 1934 u sporazumu s komisarom ministarstva trgovine i industrije u smislu člana 3. točka 2 uredbe o plaćevnim rokovima za uloge i dugove Ljubljanske kreditne banke u Ljubljani od 26 maja 1932 da će isplaćivati na zahtjev počam od 1 jula 1934 ulagačima i posjednicima na tekuće račune iz njihovih potraživanja akontacije u iznosu koji odgovara kamatima za tromjesečje od 1 januara do 31 marta. Kod isplate će biti odbijeni svi iznosi koji su bili do tada u smislu odredaba čl. 3. točka 3 uredbe prijevremeno isplaćeni.

Tečajevi deviza na slobodnom tržištu

Prema „privrednom pregledu" bili su u Beogradu zabilježeni slijedeći tečajevi za slobodne devize: dolar 50.40, švicarski franak 16.30 do 16.40, lira 4.38, čehoslovačka kruna 2.06, marka 18 dinara. Radi novih deviznih propisa posvema je prestala privatna trgovina zlatom i zlatnim kovanim novcem. Samo beogradska „Kovnica" trguje sada s dukatima na osnovu specijalnog pravilnika o kovanju i prometu s dukatima. Narodna banka plaća za napoleondore 302 do 306 din., za dukate 181.50 dinara.

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.

— Opravništvo Šibenik —

priredjuje u petak 29 VI 1934

IZLET

ZA KAPRIJE parobrodom „Ugljan"

odl. u 3 sata, povratak u 7.30 s.

Cijena Din. 10.-

U nedjelju 1 VII 1934

za SPLIT parobrodom „Kosovo"

Odlazak u 5 s uju tro. Cijena Din. 30.-

za Rogoznicu

Odlazak u 3 sata. Povratak iz Rogoznice u 9.30.

Cijena Din. 12.-

Djeca plaćaju polovicu)

U slučaju ružnog vremena ili slabog odaziva izlet se obustavlja.

Opravništvo.